

Beslut

Datum

2019-03-04

Dnr (anges vid skriftväxling)

511-6685-2017

Dossier

NVR2047686

Beslut för bildande av naturreservatet Kläppberget

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Kläppberget
NVR-id: 2047686
Natura 2000: Kläppberget SE0720304
Kommun: Berg
Län: Jämtland
Väggkarta: 148 Åsarna
Lägesbeskrivning: 11 kilometer sydost om Svenstavik och 11 kilometer nordost om Åsarna
Centrumkoordinater: N: 6950998 E: 477869 (SWEREF99 TM)
Fastighet: Del av Brynje 3:1
Ägare: Äggfors AB
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal: 82 hektar, varav 76 hektar produktiv skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	4
Föreskrifter	5
Skötselplan.....	7
Redogörelse för ärendet	7
Ärendets beredning	7
Synpunkter på förslaget till beslut	8
Länsstyrelsens bedömning	8
Naturvärdesinventeringar.....	9
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	9
Konsekvensutredning.....	9
Upplýsningar	9
Bilagor.....	11

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Kläppberget**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och rikkärr ska bevaras och utvecklas.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Syftet nås huvudsakligen genom att skog och våtmark får utvecklas fritt. I löv- eller tallbestånd nås syftet genom avveckling av granar. Syftet nås även genom att hålla tidigare hävdade rikkärr öppna.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Barrnaturskog med riklig förekomst av gamla träd och stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Lövträdsrik blandskog med stor förekomst av gamla och grova lövträd samt liggande och stående död lövved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande svampar, lavar och insekter knutna till ovan nämnda naturtyper.
- Kalkbarrskog med naturlig hydrologi och kontinuitet av gamla träd, samt dess förekomst av kalkkrävande kärlväxter och marksvampar.
- Natura 2000-naturtyper: rikkärr (7230), taiga (9010), näringsrik granskog (9050).

Beskrivning av området

Naturreservatet Kläppberget är beläget vid östra sidan om Kläppsjön, cirka 11 kilometer sydost om Svenstavik och 11 kilometer nordost om Åsarna. Naturreservatet är 82 hektar och omfattar Kläppbergets örtrika och lövträdsrika västsluttning från bergets topp längst i öster och ner till Kläppsjöns östra sida. Kläppbergets topp når 550 meter över havet och Kläppsjön ligger på 440 meter över havet. Området är brant sluttande i östra halvan och svagt sluttande i västra hälften. Berggrunden består främst av kvartsit och ögongnejsgranit. Dominerande jordarter är moiga moräner.

I den östra tredjedelen närmast toppen av berget dominerar frisk mark med torrare partier och högst upp finns inslag av hållmark. Resten av området är en mosaikartad blandning av frisk och fuktig, delvis blöt mark. Sluttningen är kraftigt källpåverkad och källuppkommor finns spridda ända uppifrån den brantaste delen av sluttningen och nästan ner till sjön.

Området är kalkpåverkat och drygt halva arealen utgörs av en mosaik av örtrik granskog och kalkbarrskog. Omkring en tredjedel av naturreservatet består av sumpskog och försumpade stråk och cirka fyra hektar utgörs av öppna och trädklädda rikkärr. Karaktäristiskt för området är den rikliga förekomsten av gamla och grova lövträd bevuxna med rödlistade lavar.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen, bilaga 4.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
2. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
6. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
7. införa för området främmande växt- eller djurart,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
9. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark,
10. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

11. dikesrensa,
12. uppföra jaktorn på ny plats.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats som markeras på karta, bilaga 1,
3. utglesning av trädkikt genom avveckling av granar inom hela naturreservatet,
4. borttagande av igenväxningsvegetation och myrslåtter i rikkärr som markeras på karta, bilaga 1,
5. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
6. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte. Detta kan exempelvis innebära uppsättning av insektsfällor och insamling av enstaka artexemplar.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. framföra motordrivet fordon i terräng.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförfordningen (1978:594),

- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst och vid sjukfall,
- d) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand,
- e) att framföra motordrivet fordon i statligt tjänsteärende,
- f) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- g) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,
- h) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- i) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon på fastmark,
- j) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare (≤ 400 kg) bandgående fordon på våtmark,
- k) röjning av buskar och träd med en brösthöjdsdiameter mindre än 10 centimeter och inom 80 meter från älgpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog,
- l) röjning och underhåll av befintliga stigar som markeras på karta, bilaga 1, fallna träd över stig får flyttas eller kapas,
- m) normalt underhåll av befintlig väg som markeras på karta, bilaga 1, innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- n) återupptag av skogsbetesdrift och myrslåtter.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Länsstyrelsen naturvärdesinventerade området 1999. 2001 föreslog Länsstyrelsen att området skulle ingå i EU:s Natura 2000-nätverk. 2005 godkände EU-kommissionen Kläppberget som en del av unionens Natura 2000-nätverk enligt Art- och habitatdirektivet.

Under 2008 utförde Länsstyrelsen en kompletterande naturvärdesinventering av området. 2014 föreslog Länsstyrelsen Kläppberget som naturreservat. 2015 fick Lantmäteriet i uppdrag att göra en fastighetsutredning samt att mäta in områdets gränser vilket slutfördes under 2016. Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor.

Värderingen slutfördes 2015 och förhandlingen avslutades 2016 då avtal om intrångsersättning med berörd fastighetsägare var klart.

Under 2018 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Två yttranden, båda utan erinran, inkom till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens bedömning

Kläppberget är ett naturskogsområde med höga naturvärden där skogsbruk ej förekommit sedan dimensionsavverkningarnas tid. De största värdena i objektet är knutna till de gamla och i flera fall mycket grova lövträden och de örtrika stråken med gammal kalkbarrskog samt den rikliga förekomsten av grov död lövved. Både sena lövsuccessioner och kalkbarrskog är prioriterade skogstyper enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark* från 2017.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Länsstyrelsen har bedömt att området därför bör förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer även att områdets naturvärden knutna till lövträd och tall skulle gynnas av en viss utglesning av trädskiktet. Vidare bedömer Länsstyrelsen att rikkärrens naturvärden skulle gynnas av slåtter och av att igenväxning av träd och buskar begränsas.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Området är utpekad att ingå i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden. Sverige är därigenom skyldig att bevara de inom området förekommande naturtyper och arter som

listas i EU:s Art- och habitatdirektiv, liksom de förekommande fågelarter som listats i EU:s Fågeldirektiv.

Naturvärdesinventeringar

Skogsstyrelsen registrerade 1996 fyra nyckelbiotoper i området.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet berörs av riksintresse för Natura 2000 (enligt 4 kap. miljöbalken). I övrigt berörs inte naturreservatet av några riksintressen. Gällande översiktsplan för Bergs kommun antogs 2018. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3§ miljöbalken,
- strandskyddsregler enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16§ i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden, såsom Natura 2000, krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefsjurist Jon Paulsson, chef för naturskydd och förvaltning Per Sander samt handläggare Lisa Linck, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund
(beslutande)

Lisa Linck
(föredragande)

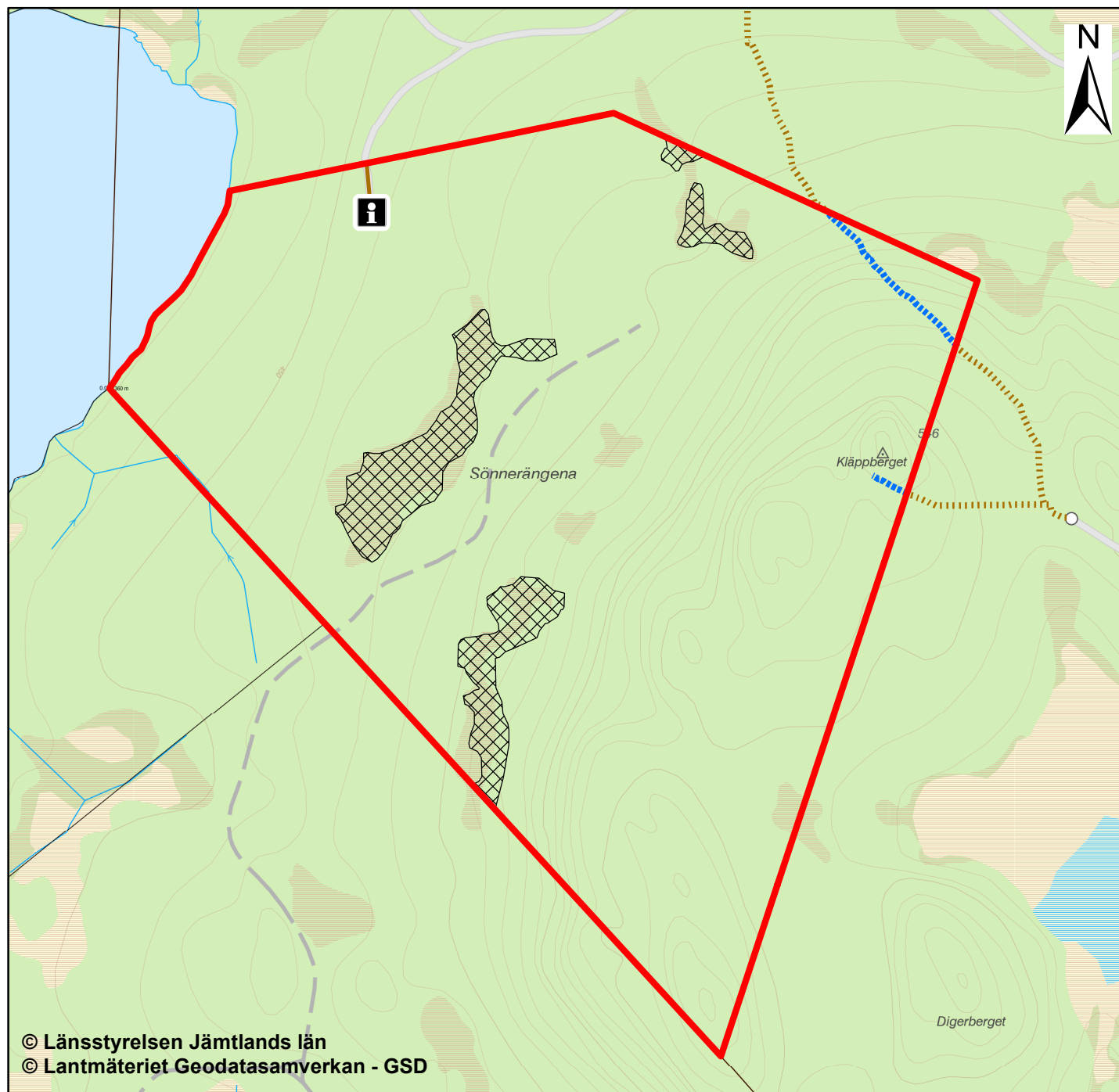
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Underhåll av väg
4. Skötselplan
- 4a. Skötselplankarta

Naturreservatet Kläppberget

Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för naturreservatet Kläppberget
- Informationstavla som omfattas av föreskrift B2
- Områden som omfattas av föreskrift B4
- Stigar som omfattas av undantag l) från föreskrifterna
- Väg som omfattas av undantag m) från föreskrifterna
- Stigar utanför naturreservatet

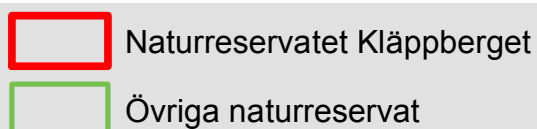
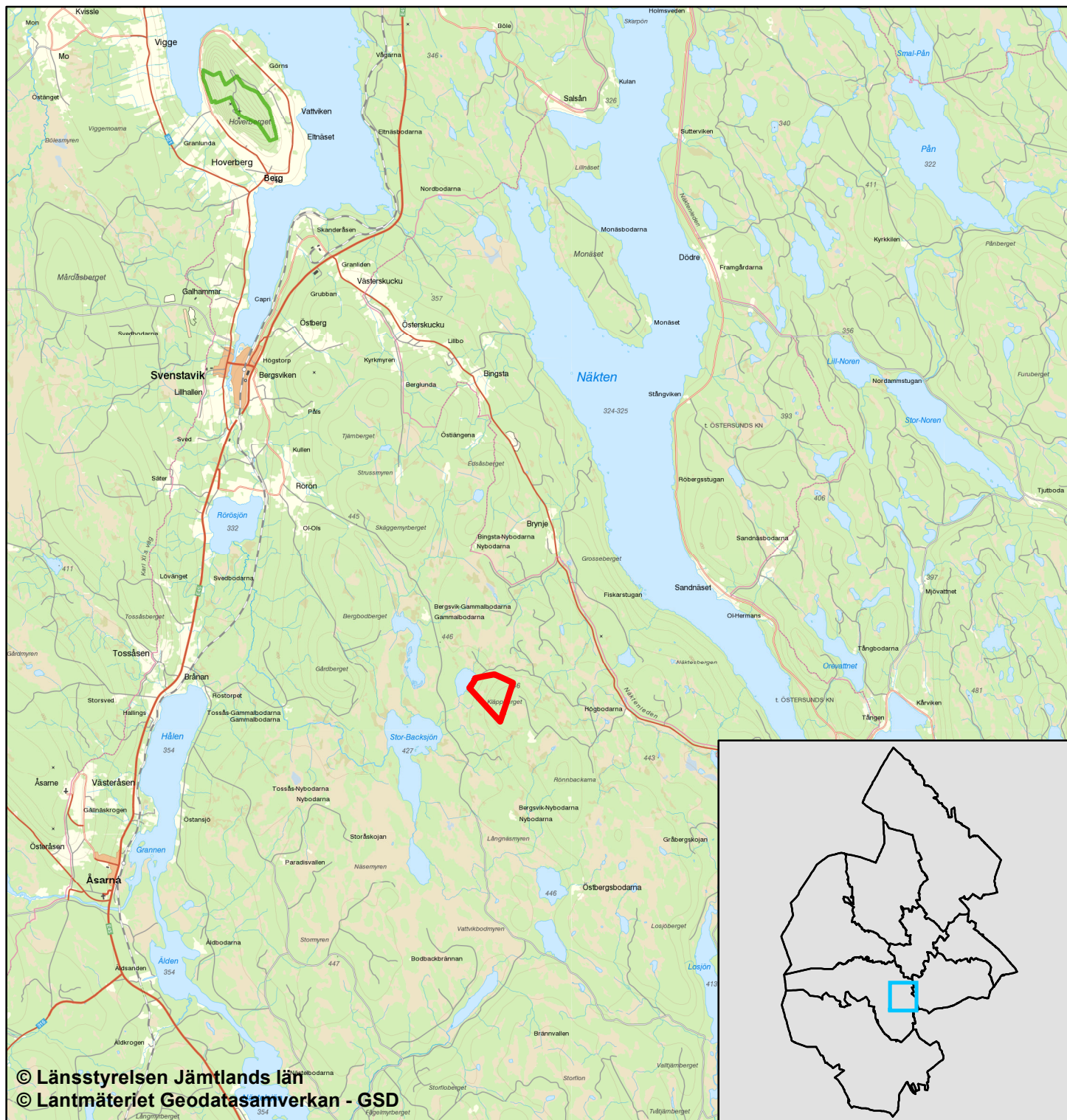
0 500 m

Skala 1:8 000

Naturreservatet Kläppberget

Översiktskarta

Skala 1:150 000

Bilaga 3

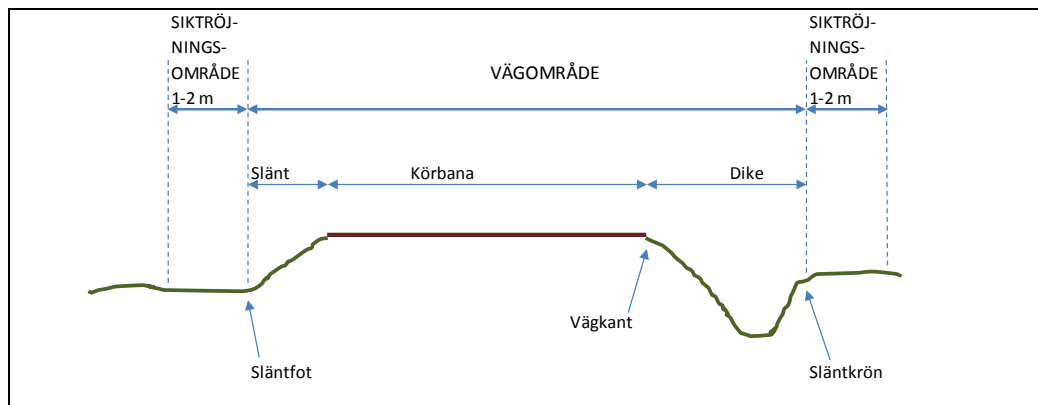
Underhåll av väg

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

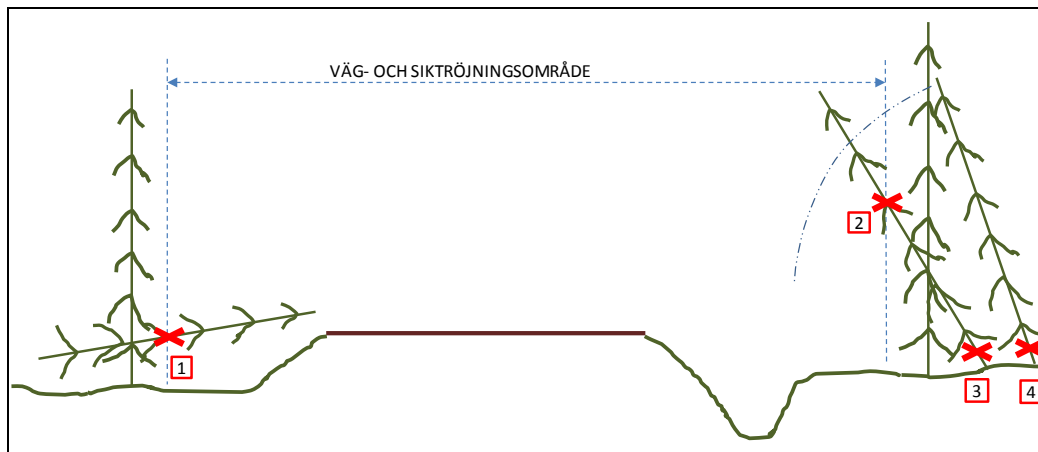
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länsstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Kläppberget

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	5
Natura 2000.....	6
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	6
PLANDEL.....	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	7
Skötselområde A – Lövträdsrik barrskog, kalkbarrskog och sumpskog (78 hektar)	7
Skötselområde B – Rikkärr (4 hektar)	8
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	8
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	8
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
Övriga uppgifter.....	9
Uppföljning	9
Tillsyn.....	9
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	9
Källförteckning	9

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar och rikkärr ska bevaras och utvecklas.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet

Syftet nås huvudsakligen genom att skog och våtmark får utvecklas fritt. I löv- eller tallbestånd nås syftet genom avveckling av granar. Syftet nås även genom att hålla tidigare hävdade rikkärr öppna.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Kläppberget
Län	Jämtland
Kommun	Berg
Fastigheter	Del av Brynje 3:1
Markägare	Äggfors AB
Areal	82 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län
Natura 2000	Kläppberget SE0720304

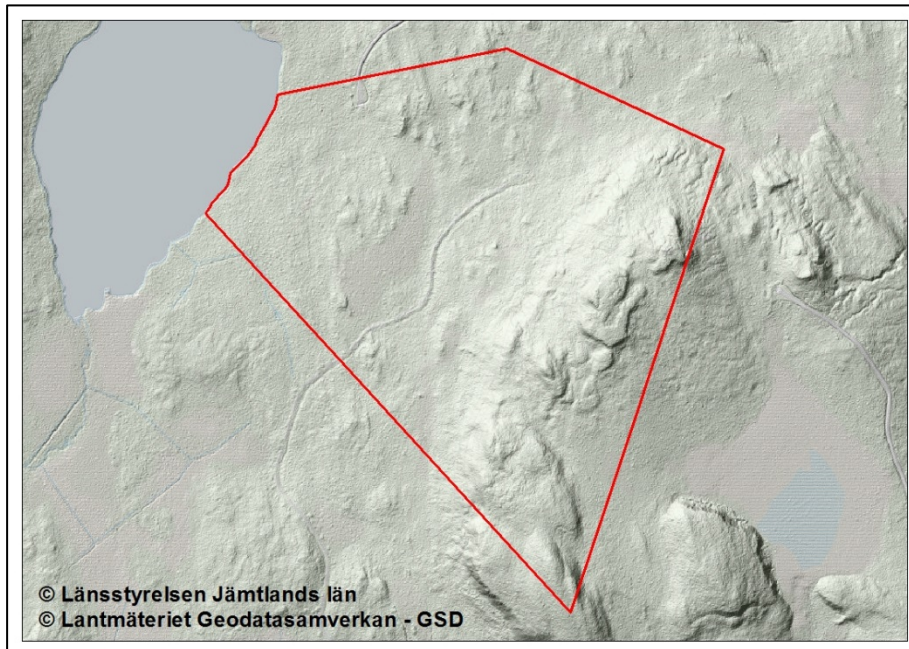
Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Kläppberget ligger i Bergs kommun, vid östra sidan om Kläppsjön, cirka 11 kilometer sydost om Svenstavik och 11 kilometer nordost om Åsarna. Naturreservatet omfattar Kläppberget västsluttning och sträcker sig från Kläppbergets topp ner till Kläppsjön.

Geologiska förhållanden

Berggrunden består av främst av kvartsit och ögongnejsgranit. Dominerande jordarter är moiga moräner. Altituden varierar mellan 550 meter över havet (Kläppbergets topp) respektive 440 meter över havet (Kläppsjön). Området är brant sluttande i östra halvan och svagt sluttande i västra hälften.

Höjds-kuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer.

Skog och våtmark

Västra och centrala delen av naturreservatet utgörs av en mosaik av kalkbarrskog, örtrik granskog och sumpskog. Lövträdsinslaget är här omkring 30%, lokalt större. Det finns även fyra mindre rikkärr i den här delen av naturreservatet. Östra delen av naturreservatet utgörs huvudsakligen av barrnaturskog med ett sparsamt inslag av lövträd.

I den östra tredjedelen närmast toppen av berget dominerar frisk mark med torrare partier och med inslag av hållmark högst upp. Resten av området är en mosaikartad blandning av frisk och fuktig, delvis blöt mark. Sluttningen är kraftigt källpåverkad och källuppkommar finns spridda ända uppifrån den brantaste delen av sluttningen och nästan ner till sjön. Nästan mitt i naturreservatet finns en stor järnockrakälla. Vattenföringen fortsätter nerför sluttningen vanligtvis som översilningsstråk som på flera ställen stannar upp i försumpade partier.

I nedre delen av det brantare partiet finns ett kraftigt sluttande litet rikkärr och en bit längre ner där marken tillfälligt planar ut finns ett cirka tre hektar stort ört- och orkidérikt rikkärr som tillsammans med den angränsande fuktiga och extremt örtrika skogsmarken sannolikt har varit slåttermark för länge sedan. Granskogen i den delen, benämnd Sönnerrängena, är cirka 100 år.

Beståndsåldern för gran *Picea abies* är i övrigt drygt 130 år. I flera sumpiga partier, främst i den norra delen, är en relativt stor andel av granarna äldre. Karaktäristiskt för naturreservatet är den rikliga förekomsten av gamla och grova sälgar *Salix caprea*. Både sälg och björk *Betula sp.* finns väl spridda i området. I delar av området finns också gamla grova aspar *Populus tremula*, oftast samlad i grupper. Uppe på höjdkammen i öster finns även en del äldre tallar *Pinus sylvestris*.

Död ved av lövträd finns rikligt i de delar av området där skogen består av blandskog. I dessa delar finns såväl stående som liggande död lövvved i alla dimensioner, det finns bland annat rikligt med gamla grova sälglågor och lokalt också asplågor. Stormen Ivar 2013 orsakade en rejäl utglesning av trädskiktet i området och gav upphov till ett flertal stormluckor. En större stormlucka om cirka fyra hektar finns norr om Sönnerrängena. Äldre granlågor förekommer ganska sparsamt och främst i gransumpskogarna.

Synliga spår av brand finns i liten omfattning i den sydligaste delen och uppe i de högst belägna partierna i öster.

Naturvårdsarter

I de lövträdsrika delarna finns rikligt med *Lobaria*- och *Nephroma*-arter på sälg och asp. På asp finns även gelélavarna stiftgelélav *Collema furfuracea* och läderlappslav *Collema nigrescens*. I rikkärren, främst vid Sönnerrängena, finns mycket rikligt med tvåblad *Neottia ovata* och brudsporre *Gymnadenia conopsea*. Gullpudra *Chrysosplenium alternifolium* är karaktärsart för källmarkspartier i den västra delen. Gransumpskogarna är delvis mycket hänglavsrika och garnlav *Alectoria sarmentosa* finns rikligt, på några ställen är den också fertil.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Signalart	Kategori
Kärlväxter			
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	Gullpudra		
<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudsporre		
<i>Neottia ovata</i>	Tvåblad		
<i>Poa remota</i>	Storgröe		NT
Lavar			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	X	NT
<i>Chaenotheca gracilentia</i>	Smalskaftslav	X	VU
<i>Collema furfuracea</i>	Stiftgelélav	X	NT
<i>Collema nigrescens</i>	Läderlappslav	X	NT
<i>Cyphelium karelicum</i>	Liten sotlav	X	VU
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	X	NT
<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrovellav	X	NT
Svampar			
<i>Fomitopsis rosea</i>	Rosenticka	X	NT
<i>Haploporus odoratus</i>	Dofticka	X	VU
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Ullticka	X	NT

Fåglar			
<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder		

Ett urval av naturvårdsarter funna i naturreservatet Kläppberget. Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015. VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter enligt Skogsstyrelsen 2000.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Öster om naturreservatet låg tidigare en fäbod som kallades Kläppvallen. Skogen i naturreservatet har troligen betats av tamboskap längre tillbaka i tiden och myrslåtter har sannolikt bedrivits på rikkärren. Dimensionsavverkning har förekommit i området och gamla stubbar finns i varierande omfattning. Högt upp i slutningen finns några gamla stubbar av ansevärda dimensioner. Under de senaste hundra åren har skogsbruk inte förekommit inom naturreservatet. En relativt gammal cirka 600 meter lång skogsbilväg skär rakt in i naturreservatets centrala delar från sydväst. En annan nyare skogsbilväg leder in i naturreservatet norrifrån och slutar strax innanför den norra avgränsningen. För övrigt tycks ingen påverkan ha förekommit i sen tid.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget nyttjas för renskötsel och utgör bland annat vinterland för Tåssåsen och Njaarke samebyar.

Friluftsliv

Området används huvudsakligen som jaktmark. Det finns två stigar i naturreservatet. Båda stigarna börjar vid vändplanen ett par hundra meter öster om naturreservatet. Den ena stigen leder in i naturreservatet strax söder om toppen av Kläppberget och den andra stigen passerar naturreservatets nordöstra hörn.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Barnnaturskog med riklig förekomst av gamla träd och stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Lövträdsrik blandskog med stor förekomst av gamla och grova lövträd samt liggande och stående död lövved i olika nedbrytningsstadier.
- Bark- och vedlevande svampar, lavar och insekter knutna till ovan nämnda naturtyper.
- Kalkbarrskog med naturlig hydrologi och kontinuitet av gamla träd, samt dess förekomst av kalkkrävande kärlväxter och marksvampar.
- Natura 2000-naturtyper: rikkärr (7230), taiga (9010), näringsrik granskog (9050).

Natura 2000

Hela naturreservatet är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet. För ytterligare information om Natura 2000-området, se befintlig bevarandeplan för Kläppberget SE0720304.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter. På samma sätt ska prioriterade åtgärder i ännu ej fastställda åtgärdsprogram kunna utföras i naturreservatet när programmen fastställts.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Rikkärr	4 hektar av naturreservatet utgörs av rikkärr.
Hotade arter på asp i Norrland	Ingen av de berörda arterna har noterats i naturreservatet. Då beståndsdynamiken kommer att förändras över tid och en kontinuerlig tillförsel av död ved förväntas i naturreservatet bör åtgärdsprogrammet ändå beaktas.
Björklevande vedskalbaggar i Norrland	Ingen av de berörda arterna har noterats i naturreservatet. Då beståndsdynamiken kommer att förändras över tid och en kontinuerlig tillförsel av död ved förväntas i naturreservatet bör åtgärdsprogrammet ändå beaktas.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet har delats in i två skötselområden (A-B) där den långsiktiga förvaltningen av området naturvärden skiljer sig åt.

Skötselområde A – Lövträdsrik barrskog, kalkbarrskog och sumpskog (78 hektar)

Beskrivning

Västra delen av skötselområdet är svagt sluttande och utgörs av en mosaik av kalkbarrskog, örtrik granskog och sumpskog. Marken är frisk till fuktig med inslag av blöta partier. Inslaget av gamla och grova lövträd, främst av sälk och björk men även av asp, är stort.

Östra delen av skötselområdet är brant sluttande och utgörs av barrnaturskog med ett sparsamt inslag av lövträd. Skogen domineras huvudsakligen av gran men det finns även talldominerade delar. Marken är frisk med inslag av torrare partier och hållmark. Enstaka synliga spår av brand finns i östra och södra delen.

Skötselområdets naturvärden är främst knutna till inslaget av gamla och grova lövträd, den kalkrika jordmånen samt till skogens interna beståndsdynamik.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av barrnaturskog, kalkbarrskog, örtrik granskog och sumpskog. Det ska inom en överskådlig framtid finnas ett fortsatt stort inslag av gamla och grova lövträd i skötselområdet. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglat av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter främst inom artgrupperna bark- och vedlevande lavar, svampar och insekter, kalkgynnade kärlväxter och marksvampar samt naturskogsgynnade fåglar. Gynnsamt tillstånd ska råda för arter, inklusive dess livsmiljöer, utpekade i Natura 2000-nätverket. Arealen barrnaturskog med inslag av kalkbarrskog, örtrik granskog och sumpskog ska vara 78 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med mindre åtgärder för att gynna lövträd och tallar.

Skötselåtgärder

- Framtagande av plan för skötsel av naturvärden knutna till lövträd och tall samt utförande av åtgärder enligt planen, vilket kan innebära utglesning av trädsiktet genom avveckling av granar för att förhindra att granen tränger värdefulla lövträd och tallar.

Skötselområde B – Rikkärr (4 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av fyra mindre, delvis trädklädda rikkärr.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av delvis öppna och delvis trädklädda rikkärr. Öppna partier kan vara präglade av hävd. Skötselområdet ska ha en naturlig hydrologi och näringsstatus. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen viktiga arter, främst inom artgrupperna kalkkrävande kärlväxter, svampar, snäckor och insekter. Arealen rikkärr ska vara 4 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med myrslåtter och/eller röjning av igenväxningsvegetation.

Skötselåtgärder

- Framtagande av plan för skötsel av rikkärr samt utförande av åtgärder enligt planen, vilket kan innebära myrslåtter och/eller röjning av igenväxningsvegetation för att undvika att rikkärren växer igen.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Kläppberget är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt.

Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor för naturreservatet sätts upp vid områdets entré.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
A	Upprättande av plan för skötsel av naturvärden knutna till befintliga lövträds- och tallmiljöer	1	Inom 5 år	Engångsåtgärd
A	Åtgärder enligt plan för skötsel av naturvärden knutna till befintliga lövträds- och tallmiljöer	1	Enligt plan	Enligt plan
B	Upprättande av plan för skötsel av rikkärr	2	Inom 5 år	Engångsåtgärd
B	Åtgärder enligt plan för skötsel av rikkärr	2	Enligt plan	Enligt plan
Friluftsliv	Uppsättning av en informationstavla.	1	Inom 1 år	

Övriga uppgifter

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

Bergs kommun 2018. Översiktsplan för Bergs kommun.

Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45

- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31
- Länsstyrelsen i Jämtlands län. Bevarandeplan för Natura 2000-området Kläppberget. Diariernr. 511-6038-2016
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr. Naturvårdsverket rapport 5601.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2008. Åtgärdsprogram för björklevande skalbaggar på björk i Norrland. Naturvårdsverket rapport 5843.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2010. Åtgärdsprogram för hotade arter på asp i Norrland. Naturvårdsverket rapport 6393.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturvärden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan 1902, Bräcke J242-73-1. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Naturvårdverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>.
- Naturvårdverket. Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>
- Naturvårdsverket. Vägledningar för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>
- Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland
- Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper. ObjektID: 2897405, 2896675, 2897366 & 2897404.
- Skogsdataportalen <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlister arter i Sverige. www.artfakta.se.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Ej tryckta källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatas 2018-11-06. ©

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens artdatabas.

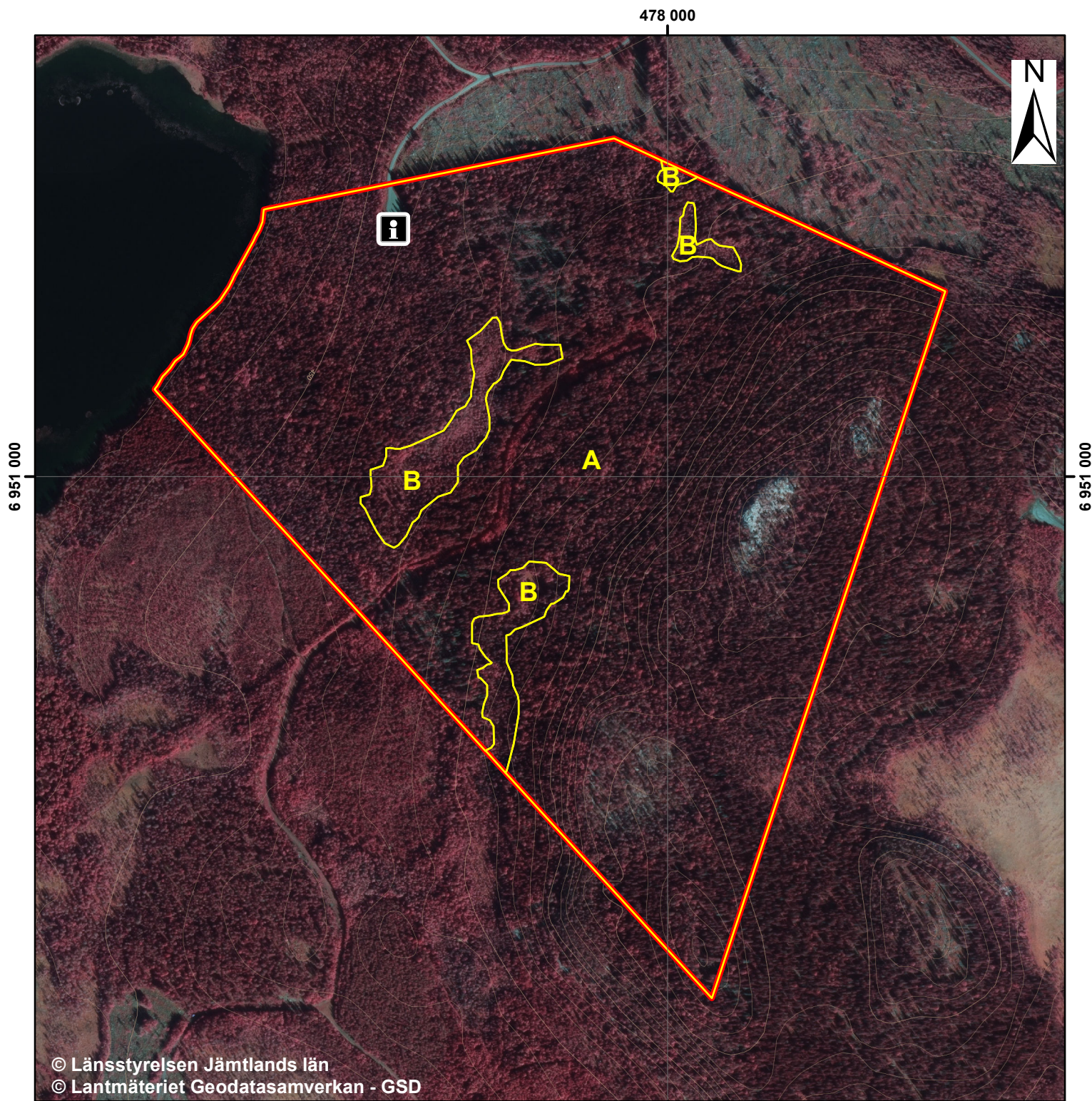
Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Naturreservatet Kläppberget

Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

 Gräns för naturreservatet

 Informationstavla

Skötselområden

 A - Utgelsning av trädskiktet genom avveckling av gran

 B - Myrslåtter och/eller röjning av igenväxningsvegetation

478 000
SWEREF 99 TM, Höjdkurvor 5 m intervall

0 500 m

Skala 1:8 000